
COÖPERATIEVE VERENIGING SUPERUNIE B.A./INTERPAY BEANET B.V. EN INTERPAY NEDERLAND B.V.

Rechtbank Utrecht (kort geding), vonnis d.d. 14 februari 2002, KG 2002, 92, Actualiteiten Mededingingsrecht nr. 3, april 2002 (m.nt. YdM) Misbruik van machtspositie; discriminatoire kortingen; markt voor pin-betalingen; voorziening in kort geding mogelijk? (m.nt. mr P.J. Kreijger)

Inleiding

De Coöperatieve vereniging Superunie B.A. ('Superunie'), is een coöperatieve inkoopvereniging, waarvan diverse supermarktketens, waaronder Plus(markt), Hoogvliet, Co-op, Sligro, Nettorama en Komart, lid zijn. Gedaagden Interpay Beanet B.V. en Interpay Nederland B.V. ('Interpay') verzorgen sinds 1990 transportdiensten ten behoeve van het elektronisch betalingsverkeer, waaronder pinbetalingen. Interpay is een joint venture van negen Nederlandse banken. Afnemers van de diensten van Interpay sluiten met haar contracten, waarbij Interpay tarieven hanteert die onderhevig zijn aan staffelkortingen; vanaf een bepaald aantal transacties krijgt de afnemer een korting op de volgende transacties. Superunie heeft op 4 november 1998 een contract met Interpay gesloten.

In 1992 sloot Interpay een contract met Albert Heijn B.V. dat zij in een door haar uitgegeven persbericht heeft betiteld als een doorbraak van elektronisch betalen in Nederland. In het kader van deze overeenkomst plaatste Albert Heijn bij alle kassa's in haar filialen pinapparaten, gaf zij daaraan in haar advertenties aandacht en garandeerde zij Interpay oplopende minimum aantallen pintransacties met ingang van 1996 en 1999. In ruil voor het behalen van die garanties zou Interpay aan Albert Heijn extra kortingen verlenen, naast de staffelkortingen; omdat Albert Heijn inmiddels beide garanties heeft na kunnen komen geniet zij thans inderdaad de extra korting op de pintransacties. Van belang is overigens de vaststelling dat

de oorspronkelijk aan Albert Heijn B.V. toegekende kortingen thans ook ten goede komen aan de andere bij het Ahold-concern horende winkelketens.

Superunie, die niet voor de kortingen van Albert Heijn c.s. in aanmerking komt, meende dat Interpay jegens haar misbruik maakte van haar economische machtspositie als enig aanbieder van transport- en verwerkingsdiensten voor pintransacties in Nederland, door voor dezelfde dienstverlening verschillende tarieven te hanteren ten aanzien van onderling concurrerende partijen, reden voor Superunie om Interpay te dagvaarden in kort geding

De uitspraak

Volgens de (slechts beknopte) weergave in r.o. 3.1 van het vonnis vorderde Superunie een verklaring voor recht, onder andere inhoudende dat Interpay misbruik maakte van haar economische machtspositie, vergoeding van geleden schade en een bevel aan Interpay om de aan Albert Heijn c.s. berekende korting met onmiddellijke ingang ook jegens haar toe te passen.

De voorzieningenrechter vangt de inhoudelijke beoordeling aan met de afbakening van de relevante product- en geografische markt, waarbij hij de definitie van productmarkt uit paragraaf 7 van de Bekendmaking van de Commissie inzake de afbakening van de relevante markt tot uitgangspunt neemt. Tussen partijen is in geschil hoe die markt in dit geval precies moet worden afgebakend: gaat het hier uitsluitend om de markt van het elektronisch betalingsverkeer ten behoeve van pintransacties (Superunie) of gaat het om de ruimere markt van toonbankbetaalmiddelen, waaronder met name de betalingen met contant geld (zoals Interpay stelt)?

Na voorop te hebben gesteld dat een kortgedingprocedure zich niet leent tot het uitgebreide onderzoek dat nodig is voor de marktabakening, sluit de voorzieningenrechter zich aan bij de conclusie van de Commissie in haar beschikking inzake Visa International¹ dat contant geld niet behoort tot de relevante markt van (betaal)kaarten.

---

¹ Beschikking van de Commissie van 9 augustus 2001, zaak COMP/D1/29.373, Visa International, *Pb. E.G.L.* 293, p. 24.

Daarnaast overweegt de voorzieningenrechter dat gelet op het aanmerkelijke verschil tussen betaling met kredietkaarten en cheques enerzijds en pinbetalingen anderzijds, deze betaalwijzen onderling niet inwisselbaar zijn en de relevante markt beperkt moet worden tot die van het elektronisch betalingsverkeer; een door Interpay in het geding gebracht rapport van economische consultants doet aan die conclusie niet af, gelet op de beperkte opzet daarvan.

De geografische markt is beperkt tot Nederland, nu Interpay in Nederland momenteel de enige aanbieder is van elektronisch betalingsverkeer ten behoeve van pintransacties, hetgeen ook op voorhand een sterke aanwijzing is voor het bestaan van een machtspositie van Interpay.

Dan het misbruik. Superunie stelt dat Interpay haar nadeel in de mededinging berokkent door ten opzichte van haarzelf en Ahold (inmiddels genieten ook andere Ahold-bedrijven de korting, zodat in het vonnis zowel van Albert Heijn als van Ahold gesproken wordt) ongelijke voorwaarden te hanteren bij gelijkwaardige prestaties; bij meer dan 45 miljoen respectievelijk meer dan 60 miljoen transacties per jaar ontvangt Superunie niet de korting die de Ahold-bedrijven wel ontvangen, terwijl die korting voorts niet wordt gerechtvaardigd door de schaalvoordelen die Interpay dankzij de transacties van Ahold kan realiseren. Daarnaast is sprake van misbruik nu de aan Ahold verleende korting van toepassing is op al haar pintransacties, terwijl de korting die Superunie geniet slechts vanaf een bepaalde hoeveelheid transacties geldt.

Interpay verweert zich met een aantal argumenten. Zo stelt zij dat zij dankzij de toezegging van Albert Heijn in de tijd dat nog maar weinig werd gepind in staat is geweest om een goede infrastructuur op te bouwen en Albert Heijn daarmee een investeringsrisico heeft genomen, onder meer vanwege de aanschaf van vele dure terminals. Interpay stelt voorts dat Albert Heijn een groot deel van de vaste kosten van de Interpay-infrastructuur draagt gezien het grote aantal pintransacties dat jaarlijks in haar winkels wordt verricht. Interpay stelde verder bepaalde nadelen te ondervinden van het feit dat Superunie een inkoopcombinatie is alsmede dat Superunie niet aannemelijk heeft gemaakt dat haar leden gelet op de slechts geringe korting die aan Ahold is toegekend, nadelen in de concurrentie ondervinden.

Interpay vermag de voorzieningenrechter niet te overtuigen. Weliswaar is gezien de prestatie van Albert Heijn in 1992 de rechtvaardiging van de destijds aan Albert Heijn verleende korting voldoende duidelijk geworden, onvoldoende duidelijk is of daar ook thans nog voldoende rechtvaardiging voor bestaat. Niet uit te sluiten valt immers, aldus de voorzieningenrechter, dat met de inmiddels door Ahold ontvangen korting de destijds genomen investeringsrisico's en gegeven garanties volledig zijn vergoed. Daarbij wordt van betekenis geacht dat ook de andere Ahold-bedrijven profiteren van de bijzondere korting, zonder dat hun bijdrage aan de investeringsrisico's en de gegeven garanties inzichtelijk zijn gemaakt. De voorzieningen-

rechter acht evenmin voldoende duidelijk of thans nog een rechtvaardiging bestaat voor de korting op grond van de stelling dat Ahold een groot deel van de vaste kosten draagt. Gelet op het hoge aantal transacties van de Ahold-bedrijven had het wellicht in de rede gelegen ten behoeve van haar en andere bedrijven met hoge aantallen extra staffelkortingen toe te passen door de staffel verder door te trekken en te differentiëren bij bijvoorbeeld 60 en 120 miljoen transacties. Volgens de voorzieningenrechter zou daartegen vanuit mededingingsrechtelijk oogpunt ook geen bezwaar kunnen bestaan, nu in dat geval geen sprake is van ongelijke behandeling. Wanneer, zoals in casu, gebruikers met eenzelfde aantal transacties niet op gelijke wijze worden getarifeerd, is echter wel sprake van ongelijke behandeling. De gestelde nadelen van het handelen met een inkoopcombinatie worden niet overtuigend geacht nu deze toch geen beletsel zijn geweest om de overeenkomst met Superunie aan te gaan.

De voorzieningenrechter verwerpt voorts de stelling dat de kortingsregeling de mededingingsstructuur niet aantast, acht het verschil tussen de korting voor Ahold en de algemene staffelkorting disproportioneel en is van mening dat bezwaarlijk kan worden gesteld dat Superunie geen merkbaar nadeel ondervindt van de aan Ahold toegekende korting, nu het verschil tussen beide kortingen een substantieel bedrag is. De stijging van het marktaandeel van Superunie doet daaraan niet af, nu een dergelijk marktaandeel door meer dan alleen kosten wordt bepaald en bovendien niet is uit te sluiten dat Superunie wellicht een hoger marktaandeel had behaald bij gelijke kosten in pintransacties. Geconcludeerd wordt dat er derhalve sterke aanwijzingen zijn dat Interpay misbruik maakt van haar waarschijnlijke machtspositie.

Toch is Superunie met deze vaststelling niet geholpen, nu deze onvoldoende wordt geacht om tot toewijzing van de voorzieningen over te gaan. Deze zijn zeer verstrekkend en zouden slechts voor toewijzing in aanmerking komen indien er geen redelijke twijfel zou bestaan met betrekking tot genoemd misbruik. De vorderingen van Superunie worden om die reden afgewezen.

Commentaar

Een beknopte en heldere uitspraak in een op het oog relatief eenvoudig geval van misbruik van machtspositie; het vonnis zou zich goed lenen voor een eenvoudige tentamenvraag. Toch, hoe helder de casus ook lijkt, loopt het slecht af voor Superunie. Terecht?

De relevante markt en de machtspositie

De conclusie van de voorzieningenrechter dat de relevante markt in casu bestaat uit een nationale markt voor pinbetalingen, is niet opzienbarend. Een aardig aspect bij de marktafbakening in een zaak als deze is wel de vraag wie nu precies de eindgebruikers zijn wier standpunt bepalend zou moeten zijn voor de afbakening van de relevante productmarkt. Immers, enerzijds is daar het winkelen-

publiek dat inmiddels op zeer grote schaal pinbetalingen verricht. Anderzijds is de winkelier de daadwerkelijk afnemer van de door Interpay aangeboden diensten; het winkelend publiek betaalt tegenwoordig ook zelden meer voor het pinnen en zal naar mag worden aangenomen bij de keuze voor elektronisch betalen niet door de prijs daarvan beïnvloed worden. Wel bestaat er een sterke onderlinge afhankelijkheid tussen winkelier en klant: hoe groter de vraag naar pinbetalingen bij consumenten en hoe groter het gemak voor deze consumenten om uit te wijken naar een supermarkt waar ze wel kunnen pinnen, hoe groter ook de behoefte van de winkelier om pinfaciliteiten te kunnen bieden en hoe minder de substitueerbaarheid voor de winkelier van de door Interpay aan hem geboden diensten. In de door de voorzieningenrechter aangehaalde Visa International-beschikking onderscheidde de Commissie twee soorten concurrentie met betrekking tot betaalkaarten: een upstream 'systeem/netwerkmart' waarop verschillende betaalsystemen concurreren, en een downstream 'systeeminterne markt' met betrekking tot activiteiten die met een bepaald betaalsysteem samenhangen. De Commissie stelt vast dat om een (betaal)systeemmarkt juist te kunnen afbakenen, zowel de vraag van de handelaren als de vraag van de klanten dient te worden onderzocht, omdat hun gedrag in onderling verband staat. In navolging van de Commissie had de voorzieningenrechter de relevante markt in casu wellicht nog wat meer exact kunnen afbakenen tot de downstream systeeminterne markt voor pinbetalingen (in de terminologie van de Commissiebeschikking: de nationale markt voor debetkaarten²), waarop Interpay de enige aanbieder is. Evenmin opzienbarend is de conclusie van de voorzieningenrechter dat sprake is van een dominante positie van Interpay; betoogd kan worden dat hij hier zelfs nog wat aan de voorzichtige kant is, Interpay is immers de enige partij die pintransacties faciliteert. Overigens is interessant de opmerking in r.o. 3.21 dat het Interpay vrij zou staan om Superunie, na ommekomst van de overeenkomst met Interpay, niet langer als contractpartij te beschouwen. Gelet op de monopoliepositie van Interpay en het grote belang dat het kunnen aanbieden van pintransacties voor een supermarkt heeft, vraag ik mij af of niet zo langzamerhand van een essential facility gesproken zou kunnen worden. Zou het Interpay dan zonder meer vrij staan te bepalen dat haar afnemers niet via inkoopcombinaties zaken met haar doen?

Het misbruik

Hoe relevant zijn nu de, overigens interessante, overwegingen van de voorzieningenrechter waarin wordt ingegaan op de door Interpay aangevoerde rechtvaardiging voor en de proportionaliteit van de verschillende kortingen alsmede de 'merkbaarheid' van de daaruit resulterende beperkingen? Hier is aan de orde de vraag in hoeverre discriminatoire prijszetting door een dominante onderneming als zodanig al voldoende is om misbruik aan te nemen. Artikel 82 c) EG, dat bij de invulling van artikel 24 Mw als

uitgangspunt kan worden genomen, betitelt als misbruik 'het toepassen ten opzichte van handelspartners van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hun daarmee nadeel berokkenend bij de mededinging'. Uit deze tekst zou kunnen worden afgeleid dat reeds het enkele toepassen van discriminerende voorwaarden als nadelig kan worden bestempeld. Steun voor deze opvatting zou gezocht kunnen worden in de uitspraken van het Hof van Justitie, waarin wordt aangenomen dat de concurrentie op een bepaalde markt reeds door de aanwezigheid van een dominante onderneming wordt verzwakt; op basis daarvan zou kunnen worden gesteld dat ieder discriminatoir handelen al als merkbaar zou moeten worden aangemerkt. Daartegenover kan natuurlijk worden gesteld dat in het algemeen transacties zelden volledig gelijk zijn, zodat moeilijk op grond van artikel 24 Mw een algemene plicht aangenomen zou kunnen worden voor dominante ondernemingen om steeds exact gelijkke voorwaarden te hanteren.³ Niettemin lijkt het mij in deze zaak de vraag of er tussen Superunie en Ahold wel zodanige verschillen bestaan dat aangenomen zou kunnen worden dat geen sprake is van ongelijke behandeling door Interpay.

Een interessant element in deze zaak is de vraag of de aangevoerde (aanvankelijke) rechtvaardiging van de kortingpraktijk (introductie van pinbetalingen in Nederland) ook thans nog standhoudt dan wel of die rechtvaardiging door de, naar thans gebleken is stormachtige, ontwikkeling van het pinbetalingsverkeer in Nederland is weggefallen? In de overweging van de voorzieningenrechter, die de rechtvaardiging voor de korting in 1992 wel, maar thans niet meer aannemelijk acht, lijkt een zekere spanning te zitten. Immers, de in 1992 toegezegde kortingen hingen samen met garanties die pas vele jaren later zouden (kunnen?) worden ingelost, op het moment dat, zoals we thans weten, het pinbetalingsverkeer al tot volle ontwikkeling zou zijn gekomen. Dit roept een interessante vraag op, zeker wanneer we zouden aannemen dat Interpay eigenlijk in wezen altijd dominant is geweest en dat (slechts) de markt waarop zij dominant was in de loop van de tijd tot ontwikkeling is gekomen. Die vraag is dan: dient een dominante onderneming in een vergelijkbare positie als Interpay er van het begin af aan rekening mee te houden dat de kortingen die zij met een bepaalde partner overeenkomt in de toekomst aan alle andere handelspartners verleend zullen moeten worden, (of bijvoorbeeld dat alle kortingen geleidelijk gereduceerd moeten worden)? Of is aanvaardbaar dat aan deze onderneming een zekere termijn wordt vergund om met behulp van een bepaalde handelspartner uit de aanloopkosten te komen? Is, zo beschouwd, de transactie met deze handelspartner, in casu Albert Heijn,

2 Zie onder andere paragrafen 41 en 48 van de Visa International beschikking, zij het dat de Commissie zich in haar marktafbakening niet heeft vastgelegd op een nationale markt voor pinverkeer.

3 Ritter, Braun, Rawlinson, *European Competition Law: A Practitioner's Guide*, 1999, p. 371.

wel vergelijkbaar met die van andere supermarktketens, en zo nee, hoe lang duurt deze ongelijkheid (en daarmee de aangevoerde rechtvaardiging voor de afwijkende kortingspolitiek) dan voort? Interpay zou wellicht een 'free rider'-argument willen aanvoeren: zonder dergelijke kortingen had Ahold wellicht in 1992 het risico niet genomen, en was het pinbetalingsverkeer niet tot zo'n snelle ontwikkeling gekomen; het gaat in die visie dan voor derdenconcurrenten die pas later zijn 'ingestapt' niet aan om thans, met een beroep op het mededingingsrecht dezelfde 'incentive' op te willen strijken.

De 'escape' voor de voorzieningenrechter uit deze bepaald niet onbelangrijke kwestie lijkt te zitten in het gegeven dat ten tijde van het geschil inmiddels alweer een aantal jaar is verstreken sinds het moment waarop de laatste, eertijds aan Ahold toegezegde, korting is genoten.⁴ Niet voor niets overweegt de voorzieningenrechter in r.o. 3.22 dat betwijfeld kan worden of de prestaties van Ahold en Superunie 'thans' nog dusdanig verschillend zijn dat deze het verschil in korting tussen beide kunnen rechtvaardigen; de in het verleden door Ahold verleende extra inspanning mag vergoed worden, maar zodra die vergoeding is genoten, is Ahold een gewone afnemer als ieder ander geworden en is de rechtvaardiging voor een bijzondere behandeling komen te vervallen. Dit lijkt mij een op het eerste gezicht aannemelijke benadering. Hiertegen kan worden aangevoerd dat, in gevallen waarin een eerste handelspartner slechts een investeringsrisico wenst te nemen in ruil voor bijzondere kortingen, het mededingingsrecht een rem op innovatie en productintroductie zou vormen indien het achteraf dergelijke kortingen zou verbieden. Voor deze benadering pleit echter dat deze enerzijds de vergoeding van genomen risico's niet in de weg staat, maar wel verzekert dat verschillen in behandeling tussen handelspartners van dominante ondernemingen ook daadwerkelijk zijn terug te voeren op objectieve factoren (i.c. al dan niet genomen risico's).

Voorziening in kort geding?

In de gepubliceerde versie van het vonnis zijn de vorderingen in r.o. 3.1 slechts samengevat weergegeven onder verwijzing naar de aangehechte dagvaarding. Uit die weergave blijkt dat een drietal vorderingen is ingesteld, te weten een verklaring voor recht, een vordering tot betaling van een geldsom en een gebod gelijke kortingen toe te passen. Hoewel een exacte weergave van de vorderingen ontbreekt en de bespreking daarvan op deze plek dus mogelijk geen recht doet aan de inhoud daarvan, valt natuurlijk met name de eerste en in mindere mate de tweede vordering op. De voorzieningenrechter laat bij de verwerping van de eerste vordering in het midden (r.o. 3.27) of een verklaring voor recht kan worden gevorderd in een kortgedingprocedure. Nu wordt in het algemeen wel aangenomen dat dit niet het geval is en er is ook jurisprudentie van de Hoge Raad waaruit dit volgt.⁵ Toch is deze opvatting niet onomstreden, en wordt soms ook in kort geding wel eens een verklaring voor

recht toegewezen.⁶ Minder omstreden is de tweede vordering, zij het dat bij toewijzing van een geldvordering in kort geding verzwaarde motiveringseisen gelden en met name de spoedeisendheid een struikelblok kan zijn.⁷ De derde vordering lijkt in ieder geval niet zo bijzonder omstreden of verstrekkend, vooral nu kennelijk inderdaad reeds in dit kort geding bij de voorzieningenrechter een dusdanig sterk vermoeden bestond dat sprake is van misbruik van een machtspositie. Het lijkt mij dan niet per definitie onredelijk te verlangen dat de dominante onderneming met dit gedrag pas op de plaats maakt. Natuurlijk, een rechterlijk gebod op grond van schending van artikel 24 Mw is bepaald niet niets. Door evenwel ook in dit relatief zeer duidelijke geval een niet bijzonder verstrekkende vordering af te wijzen, omdat enkel wanneer geen redelijke twijfel mogelijk is dat sprake is van misbruik, plaats is voor een voorziening, legt de voorzieningenrechter de lat in algemene termen zodanig hoog dat het verkrijgen van een voorziening in kort geding in misbruikzaken welhaast per definitie onmogelijk wordt. Immers, ook waar volgens de voorzieningenrechter sterke aanwijzingen van misbruik voorhanden zijn, wordt in wezen toch volledige zekerheid verlangd over het bestaan van misbruik, hetgeen slechts zelden mogelijk zal zijn te bereiken in kort geding of zelfs in een gewone procedure. De rechtsbescherming tegen misbruik van machtspositie wordt zo geen dienst bewezen, zeker in gevallen waarin de eiser/klager op korte termijn grote schade dreigt te lijden door het gedrag van de beweerdelijke misbruik makende onderneming, en mogelijk niet eens de kans heeft om een procedure af te wachten (waarvan in dit geschil overigens niet dadelijk sprake lijkt te zijn).

Conclusie

Op 28 februari 2002 publiceerde de NMa een persbericht waarin zij aankondigde haar onderzoek naar Interpay 'uit te breiden' en daarbij ook de tarieven voor pinfaciliteiten te betrekken.⁸ Dit naar aanleiding van een door de NMa verricht vooronderzoek en signalen die uit de markt zijn ontvangen. Het persbericht refereert ook aan het hier besproken vonnis. Ook de relaties tussen Interpay en de deelnemende banken zullen door de NMa onderzocht worden en de NMa kondigt aan daarvoor zelfs een speciaal projectteam te hebben ingesteld. Opgemerkt wordt ook dat de NMa al eerder aangegeven heeft de bankensector vanuit mededingingsoptiek interessant te vinden.

4 Waarmee ik overigens geenszins wil suggereren dat de voorzieningenrechter bewust naar een dergelijke 'escape' gezocht zou hebben.

5 HR 2 april 1976, NJ 1977, 361, Perbo/Ontvanger.

6 Zie de noot van Heemskerk bij het arrest Perbo/Ontvanger en de Losbladige Rechtsvordering, aant. 2 bij het opschrift van Boek I, titel 3, afd. 18 Rv (oud).

7 HR 14 april 2000, NJ 2000, 489, (DWFV), HBS/Danestyle.

8 Zie ook besluit dg-NMa d.d. 4 juli 2001, zaak 81/Interpay Bankgirocentrale, in het bijzonder randnummer 8 omtrent de positie van Interpay.

Nu is het uiteraard te hopen dat de NMa bij dit onderzoek niet over een nacht ijs gaat, maar het is toch wel evenzeer te hopen dat zij haar onderzoek naar de pintarieven van Interpay niet laat ondersneeuwen door de ambitie om sowieso eens een grondig kijkje te nemen in de handel en wandel van Interpay en de bankensector in het algemeen. Die ambitie zou een snel oordeel van de NMa over dit concrete en – op het oog – heldere probleem niet in de weg moeten hoeven staan. Een snel oordeel is des te meer

wenselijk nu partijen geen hoger beroep hebben ingesteld en het antwoord vermoedelijk wel van de NMa zal moeten komen.⁹

---

9 Of wellicht toch nog van derdenconcurrenten? In het *Financieel Dagblad* van 23 mei 2002 verscheen het bericht dat 'meerdere partijen' de mogelijkheid bekijken om zich op de Nederlandse girale betaalmarkt te begeven, waarmee een einde zou komen aan het monopolie van Interpay, aldus een directeur van De Nederlandsche Bank.

Retificatie

In de Annotatie 'Sesam B.V./Betoncentrale Twente B.V. c.s.' door mr M.A. Leijten in *Markt & Mededinging* 2002, nr. 3, p. 112, is buiten betrokkenheid van de auteur een storende fout ontstaan. Op pagina 112, linkerkolom, tweede alinea, veertiende regel, in de zin: 'Ik zie niet in waarom voor dergelijk recht, zoals het EG-mededingingsrecht, toch zou moeten gelden dat het door artikel 1064 lid 5 opzij wordt gezet.', zijn de woorden 'het door' foutief toegevoegd. De juiste zin luidt aldus: 'Ik zie niet in waarom voor dergelijk recht, zoals het EG-mededingingsrecht, toch zou moeten gelden dat artikel 1064 lid 5 opzij wordt gezet.'